

N. LENIN

Problemele Puterii Sovietelor

(traducere din franceză)

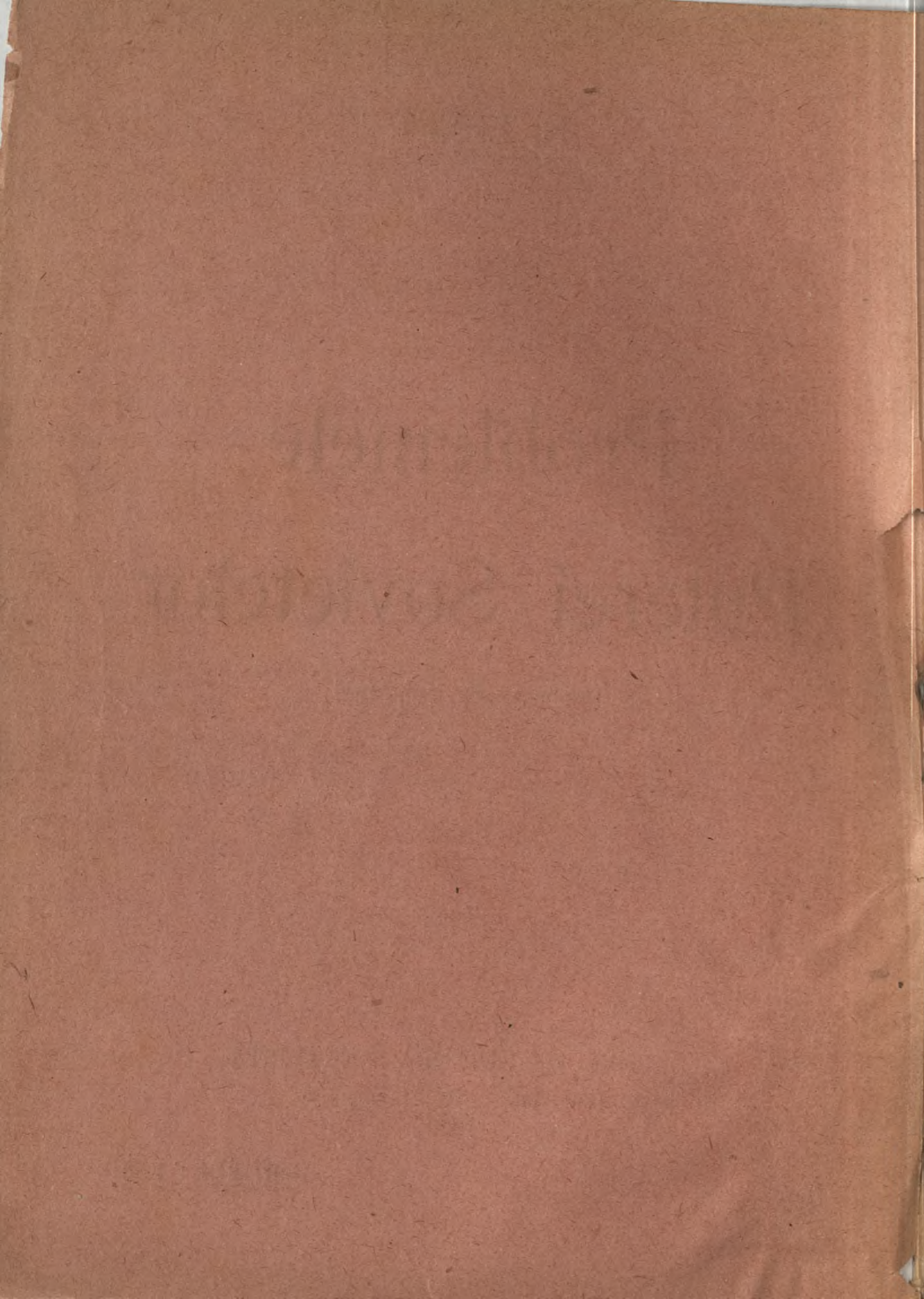
CERCUL DE EDITURĂ SOCIALISTĂ

București — Str. Sf. Ionică 5

1920

PRETUL: 1.50

15006

N. LENIN

Problemele Puterei Sovietelor

(traducere din franțuzește)

CERCUL DE EDITURĂ SOCIALISTĂ

București — Str. Sf. Ionică 5

358.871

D

Rusia sovietistă, despărțită de restul lumii prin sîrma ghimpată ridicată la granițele ei de toate statele capitaliste ale Europei, e combătută, defăimată de burghezie, apărută de clasa muncitoare, necunoscută bine însă nici de unii nici de alții.

Puține lucruri au putut să pătrundă pînă la noi, cari să ne arate ce s-a făcut pînă acuma în țara cea mai mare din Europa.

Pe ici pe colo mai străbate cîte ceva prin presa franceză, italiană, engleză sau germană, și prin puținele cărți și broșuri cari au apărut în țările occidentale.

Dăm aici după o traducere franceză, unul din discursurile ținute de Lenin la un congres al Sovietelor, din care se pot cunoaște unele din problemele cari frămîntă azi pe conducătorii unui popor de 150 milioane de suflete.

Broșura această va servi prietenilor revoluției rusești ca s-o cunoască mai bine de cum o cunosc azi și va servi și adversarilor de bunăcredință — dar cari n-au avut mijloace de informații — să cunoască revoluția rusă așa cum este dînsa precum și problemele cari o frămîntă și nu așa cum au cunoscut-o din expunerile interesate ale adversarilor de rea credință.

Cercul de Editură.

Lenin, marele și neobositul muncitor al revoluțiunii comuniste ruse, a schițat într'un mod extrem de clar și convingător, perioada viitoare a acestei revoluție. E vorba de munca pozitivă, constructivă a noii Societăți: *atragera celor mai bune forțe tehnice, dezvoltarea productivității industriale, organizarea muncii bazată pe o disciplină voluntară, lupta contra obiceiurilor seculare de a lăsa lucrurile în voia întâmplărilor, înfrângerea egoismului mic burgheziei*. Prima perioadă a acestei revoluții s'a distins mai mult prin caracterul său negativ: ceiace predominantă, era munca pentru distrugerea lanțurilor capitaliștilor.

Paginile pe cari le publicăm în această broșură, este un discurs pe care Lenin l'a ținut la Congresul panrus al Consiliilor Economiei naționale în luna Mai 1918, unul din nenumăratele congrese care succed astăzi, în mare număr, în Republica Sovietelor.

Situația internațională a Republicii ruse a Sovietelor și problemele fundamentale ale Revoluției Socialiste.

Datorită păcii realizate — cu toată apăsarea și fragilitatea ei — Republica Rusă a Sovietelor, capătă posibilitatea de a concentra, pentru oarecare timp, forțele sale asupra sarcinei celei mai importante și mai dificile a revoluțiunii socialiste, anume problema organizării.

Această problemă este pusă clar și cu precizie în fața tuturor muncitorilor și apăsătorilor, în paragraful 4 al rezoluției luată la 16/29 Martie 1918 de Congresul extraordinar al Sovietelor la Moscova, — în acelaș paragraf (sau aceeași parte) al rezoluțiunii, unde se vorbește de auto-disciplina muncitorilor și de lupta nemiloasă contra haosului și a dezorganizării.

Fragilitatea păcii făcute de către Republica Rusă a Sovietelor nu a fost bineînțeles hotărâtă de faptul că ea s-ar gândi astăzi la reînceperea operațiunilor militare, — în afară de contra-revoluționarii burghezi și ajutanții lor (menșevicii, etc.) nici un om politic responsabil nu se gîndește la aceasta. Fragilitatea păcii este determinată de faptul că în Statele imperialiste cari înconjoară Rusia la vest și la est și care posedă o imensă forță militară, partidul militar poate, dintr-un moment într-altul să se ia înainte, sedus de către slăbiciunea momentană a Rusiei și împins de capitaliști, dușmanii socialismului.

În fața unei astfel de situațiuni, garanția reală, și nu pe hîrtie, a păcii pentru noi, este numai neînțelegerea

între puterile imperialiste, care a atins cele mai înalte limite și se manifestă, pe deoparte în agravarea măcilării capitaliste a popoarelor la vest și pe de alta în concurența imperialistă extrem de ascuțită între Japonia și America pentru stăpînirea marelui Ocean și a regiunilor sale de coaste.

Se înțelege că la adăpostul unei apărări așa de nesigure, republica noastră socialistă sovietistă se găsește într-o situațiune internațională extrem de grea și fără îndoială critică. O încordare extremă a tuturor forțelor noastre este necesară, pentru a ne servi de răgazul pe care ni-l dă concursul împrejurărilor, spre a vindeca rănile cele mai grave, printre acelea pe cari războiul le-a pricinuit întregului organism social al Rusiei și pentru a ridica țara economiceste, fără care nici vorbă nu poate fi de o întărire cît de puțin serioasă a defensivei.

Se înțelege deasemenea că în ce privește revoluțiunea socialistă din apus, întirziată printr-o serie de cauze, noi îi vom aduce deasemenea un sprijin serios, dacă vom ști să rezolvim problema organizării ce ni se pune în față.

O condițiune fundamentală a fericitei soluțiuni a problemei orgănizării, în primul loc, este asimilarea complectă din partea conducătorilor politici ai poporului, adevă de membrii Partidului Comunist din Rusia (bolșevicii), apoi deasemenea de către toți reprezentanții conștiinței ai maselor muncitoare, a diferenței radicale între vechile revoluții, burgheze, și cea de azi, socialistă, din punctul de vedere pe care îl examinăm.

În revoluțiunile burgheze, problema principală a maselor muncitoare consta în executarea muncii negative sau distructive a suprimării feudalismului, a monarhiei, a forțelor medievale. Munca pozitivă sau creatoare, de organizare a noiei societăți, era executată de către minoritatea posedantă, burghezia, de populațiune. Această minoritate executa această muncă, cu toată rezistența muncitorilor și celor mai săraci dintre țărani, cu o ușurință relativă, nu numai pentru că rezistența meselor exploatate de capital erau atunci, din pricina împrăștierei și lipsei de dezvoltare, foarte slabă, dar de asemenea pentru că forța organizatorie fundamentală a societăței capi-

taliste, anarhic construită, este piața, națională sau internațională, crescînd formidabil în lărgime și în adîncime.

Cu totul alta este sarcina principală a proletariatului și a straturilor celor mai sărace ale țăranilor, conduse de către proletariat, în orice revoluțiune socialistă,—și prin urmare în revoluția socialistă începută de noi la 25 Octombrie 1917 în Rusia,—munca pozitivă și creatoare pentru a pune la punct o întreagă rețea excesiv de complicată și delicată a rapoartelor de organizațiune nouă, cuprinzînd producțiunea reglementată și repartiția produselor indispensabile existenței a zeci de milioane de persoane. O astfel de revoluție nu poate fi realizată cu succes decît în prezența activității creatoare istorice și independente a majorității populațiunii și în primul rînd a majorității muncitorilor. Numai dacă proletariatul și țărăni săraci vor putea găsi în ei înșiși destulă conștiință, înțelegere a lucrurilor, devotament și perseverență, victoria revoluției sociale va fi asigurată. Creînd un tip nou, sovietist, al Statului, care deschide maselor muncitoare și apăsate, posibilitatea de a lua o parte activă la înălțarea independentă a noii Societăți, nu am rezolvat decît o mică parte a greii probleme. Principala dificultate stă în domeniul economic: a ridica productivitatea muncii, a realiza calculul și controlul cel mai sever și absolut general a producțiunii și a repartizării produselor, *a trece în proprietatea comună cu adevărat producțiunea.*

Desvoltarea partidului bolșevic, care astăzi este partidul guvernamental în Rusia, arată mai ales demonstrativ în ce consistă criza istorică pe care o trăim astăzi și care constituie caracterul distinctiv al momentului politic prezent, criză care reclamă o nouă orientare a puterii Sovietelor, adică o nouă dispozițiune și noi probleme.

Prima problemă a oricărui partid cuprinzînd viitorul este de a face ca majoritatea poporului să se pătrundă de dreptatea programului și tacticei sale. Această problemă se găsea pe primul plan atît în timpul țarizmului ca și în timpul perioadei coaliției Cernov și Tzereteli cu Kerensky și Kichkin. Astăzi această problemă care evident este departe de concludsiunea sa și care niciodată

nu va putea fi epuizată în întregime, e rezolvată în mare căci majoritatea muncitorilor și țăranilor din Rusia, după cum a arătat-o ultimul Congres al Sovietelor la Moscova, sunt, cu bună știință, de partea bolșevicilor.

A doua problemă a partidului nostru era cucerirea puterii politice și represiunea rezistenței exploataților. Nici această problemă nu este epuizată pînă la capăt, și-i imposibil de a nu ține seamă de aceasta, întrucît monarhiștii și cadeții deoparte și slugile și paraziții lor, menșevicii și social-revoluționarii din dreapta, pe de altă parte urmăresc tentativele lor de unificare pentru a răsturna puterea Sovietelor. Dar în mare, problema rezistenței exploataților a fost deja rezolvată în perioada de la 25 Octombrie/7 Noembrie 1917 la Februarie/Martie 1918 aproximativ, sau pînă la înfrîngerea lui Bogaiëwsky.

La ordinea de zi se pune, ca problema momentului și formînd caracteristica timpului prezent, a treia problemă: organizarea *guvernării* Rusiei. Este evident că această problemă s-a pus și a fost rezolvată de noi, a doua zi chiar de 25 Octombrie 1917, dar pînă astăzi, atîta timp cît rezistența exploataților lua încă forma unui război civil pe față, problema *guvernării nu putea să devie problema principală, centrală.*

Acum ea a devenit. Noi, partidul bolșevicilor din Rusia, am *cucerit* această Rusie din mina bogaților, pentru săraci, din mina exploataților, pentru muncitori. Acum trebuie să *guvernăm* Rusia. Și toată caracteristica orei prezente, toată dificultatea stă în aceea că trebuie să înțelegem particularitățile trecerii de la problema principală a convingerii poporului și a represiunii militare a exploataților, la problema principală a *guvernării.*

Pentru prima dată în istoria universului, partidul socialist a reușit să îndeplinească, în trăsăturile sale principale, opera cuceririi puterii și a represiunii exploataților, a reușit să atace *în întregime*, problema *guvernării.* Trebuie să fim demnii executori ai acestei probleme, cea mai grea (și cea mai fecundă) a revoluțiunii socialiste. Trebuie să ne *gîndim*, că pentru a *guverna* cu succes, *în afară* de știința de a convinge, în afară de știința de a învinge în războiul civil, știința de

a organiza practic, este necesară. Aceasta este știința cea mai grea, căci e vorba organizării nouilor baze economice cele mai adânci ale vieții a zecilor de milioane de oameni. În același timp este problema cea mai fecundă, căci numai după ea va fi soluționată (în trăsăturile sale principale și fundamentale) se va putea spune că Rusia a devenit o republică nu numai sovietistă, dar deasemenea Socialistă.

Cuvîntul de raliare generală a momentului

Situațiunea obiectivă schițată mai sus, creată de o pace extrem de dureroasă și fragilă, de cea mai crudă dezorganizare, de lipsa de lucru și foamete, pe care ni le-au lăsat moștenire războiul și dominația burgheziei (în persoana lui Kerenski, a menșevicilor și social-revoluționarii din dreapta care îl susțineau), — toate acestea au dat inevitabil naștere unei mari oboseli și chiar unei sleiri a forțelor în masele largi ale muncitorilor. Ele reclamă mereu — și nu poate să nu reclame — un oarecare repaos. La ordinea de zi se pune refacerea forțelor productive distruse de război și de girarea burgheziei, — vindecarea rănilor cășunate de război, de înfringerea în război, de speculațiune și de încercările burgheziei de a restabili puterea răsturnată de exploatatori, — rădicarea economică a țării, menținerea solidă a unei ordine elementare.

- Aceasta poate părea un paradox, dar în realitate, ținînd seama de condițiunile obiective indicate, este cu totul în afară de orice îndoială, că în momentul de față, puterea Sovietelor nu poate consolida trecerea Rusiei la socialism decît dacă rezolvă în mod practic, cu tot antagonismul burgheziei, a menșevicilor și a social-revoluționarilor din dreapta, tocmai aceste probleme practice, elementare și chiar cele mai elementare, a conservării principiilor însăși ale oricărei sforțări comune. Soluțiunea practică a acestor probleme elementare și triumful asupra dificultăților organizării primilor pași către socialism, formează astăzi, ținînd seama de particularitățile concrete ale situațiunei date și cu existența puterii Sovietelor și legi-

lor sale asupra socializării pământurilor, sub controlul muncitorilor și altora, cele două fețe ale aceleiași medalii.

Ține cu îngrijire și cinstit socoteala banilor, întrebuințează-i cu economie, nu fii leneș, nu fura, observă disciplina cea mai strică la muncă—atâtea cuvinte de cari cu dreptate își băteau joc proletarii revoluționari atunci când burghezia ascundea în dosul a astfel de discursuri stăpînirea sa,—astăzi, după răsturnarea burgheziei, aceste cuvinte devin cuvintele de raliere necesare și principale ale momentului. Aplicarea practică la viață a acestor cuvinte de ralierea masei muncitorilor se prezintă, pe deoparte ca *unica* condițiune a salvării țării torturate aproape pînă la moarte de către războiul imperialist și sălbaticii imperialismului (cu Kerenski în cap); și pe dealtă parte, aplicarea practică la viață a acestor cuvinte de raliere de către puterea *Sovietelor*, prin metodele *sale*, pe baza *legilor sale*, se prezintă ca indispensabilă și *îndestulătoare* pentru victoria definitivă a socialismului. Acest lucru nu-l pot înțelege însă acei cari aruncă cu dispreț punerea pe planul întâi, a cuvintelor de raliere atît de «murdare» și «triviale». Într-o țară formată din țărani mici proprietari, care n-au dărimat țarismul decît de un an și care nu s'a liberat decît de mai puțin de șase luni de Kerenski, a rămas bineînțeles încă mult anarhism elementar, întărit de ferocitatea și sălbăcia inerentă oricărui război lung și reacționar; s'a născut o mare înclinațiune către disperare și către minie fără rost. Dacă adăogăm politica provocătoare a lacheilor burgheziei (menșevicii, social-revoluționarii din dreapta, etc.) devine lesne de înțeles ce sfortări lente și perseverente a celor mai buni și mai conștienți dintre muncitori și țărani sunt necesare, pentru a reveni complet la dispozițiunile maselor și de a-le face să treacă la o muncă regulată, susținută și disciplinată. Și numai această trecere, făcută de masa celor săraci (proletarii și semi-proletarii) este în stare de a desăvirși victoria contra burgheziei și în particular asupra părții celei mai încăpăținate și cea mai numeroasă, burghezia țărăneasă.

Noua fază a luptei contra burgheziei

La noi burghezia este înfrîntă; dar ea nu este încă zmulsă din rădăcină, nu-i încă distrusă, nu-i încă zdrobită cu desăvîrşire. Deaceia la ordinea de zi se prezintă o nouă formă superioară, a luptei cu burghezia, trecerea de la problema foarte simplă a exproprierei ulterioare a capitaliştilor, la problema mult mai complicată şi mult mai dificilă a creării unor astfel de condiţiuni, în faţa cărora burghezia să nu mai poată exista s-au reînvia. Este limpede că această problemă este nemăsurat superioară şi că atîta vreme cît ea nu va fi rezolvată, socialismul nu va fi încă posibil.

Dacă luăm scara revoluţiunilor occidentale, suntem astăzi aproape la nivelul a ceea ce a fost atins în 1793 şi în 1871. Avem tot dreptul de a fi mindri că ne-am rădicat la acest nivel şi sub unele raporturi, noi am mers, fără îndoială, puţin mai departe, anume: decretînd şi instaurînd în întreaga Rusie *tipul* superior de Stat, puterea Sovietelor; dar în nici un caz, noi nu ne putem mulţumi de ceea ce am atins, căci pîn-acum n-am făcut decît să începem trecerea la socialism, dar sub acest raport, n'am realizat încă nimic decisiv.

Ceiace-i decisiv este organizarea controlului şi estimarea cea mai severă şi cea mai generală, relativ la producţiunea şi repartizarea produselor. Cu toate acestea, în întreprinderile, ramurile şi părţile producţiunii pe cari le-am confiscat de la burghezie, calculul şi controlul nu sunt încă realizate de noi; în lipsa acestora, nu poate fi încă vorba de a doua condiţiune materială tot aşa de esenţială, a introducerei Socialismului şi a rădicării productivităţii muncii pe toată întinderea ţării.

De aceia nu s-ar putea defini problema momentului prezent prin simpla formulă: a duce mai departe ofensiva contra capitalului. Cu toate că pînă acuma nu am dat lovitura de graţie capitalului şi că fără îndoială este necesar de a duce mai departe ofensiva contra acestui duşman al muncitorilor, o atare formulă, ar fi astăzi inexactă, neconcretă, ea n-ar cuprinde calculul *condiţiunilor caracteristice* ale momentului prezent; şi tocmai

în interesele succesului ofensivei *ulterioare*, trebuie ca momentan să suspendăm ofensiva pe care o ducem.

Aceasta se poate explica comparînd situațiunea noastră în războiul contra capitalului, cu pozițiunea armatei victorioase care a cucerit, să spunem jumătate sau două treimi din teritoriul inamicului și este obligată de a suspenda ofensiva pentru a-și aduna forțele, mări rezervele de munițiune, a repara și întări liniile de comunicațiune, a construi noi rezerve, etc. Oprirea momentană a înaintării armatei victorioase în astfel de condițiuni, este necesară tocmai în interesul cuceririi din miinele inamicului a restului teritoriului, adică a victoriei complete. Cine n'a înțeles că tocmai astfel este și «oprirea» pe care ne-o comandă în clipa prezentă situațiunea obiectivă a afacerilor, în ofensiva contra capitalului, acela n-a înțeles nimic din momentul politic în care trăim.

Bineînțeles nu se poate vorbi de «oprirea» ofensivei contra capitalului decît în ghilimete, adică metaforic. Într-un război ordinar, ordinul general de oprirea ofensivei poate să fie dat, se poate face să se oprească mișcarea de înaintare. În războiul contra capitalului, nu se poate opri mișcarea înainte și nu poate fi vorba pentru noi de a renunța la exproprierea ulterioară a capitalului. Chestiunea este asupra schimbării *centralului de gravitate* alucrării noastre economice și politice. Pînă astăzi, pe *primul plan* erau măsurile pentru exproprierea directă a expropriatorilor. Acum pe primul plan se pune organizarea compturilor generale ale producției prealabile și a controlului întreprinderilor în cari capitaliștii sunt deja expropiați.

Dacă am fi voi să urmărim astăzi cu aceiași viteză exproprierea capitalului, cu siguranță că am fi suferit o înfrîngere, căci lucrarea noastră pentru organizarea compturilor generale și a controlului proletarian este cu *evidență* fără nici o îndoială pentru omul care gîndește, *în urmă* față de lucrarea directă a «exproprierei exploata-torilor». Dacă consacrăm astăzi toate forțele noastre la lucrarea organizării compturilor și controlului, vom putea rezolvi această problemă, vom corija neglijențele, vom *oștiga* «campania» noastră contra capitalului.

A recunoaște însă că trebuie corijate neglijențele nu înseamnă asta a recunoaște o oarecare greșală făcută? De loc, Să luăm încă o comparație militară. Dacă inamicul poate fi bătut și alungat numai cu detașamente de cavalerie ușoară, trebuie s-o faci. Și dacă nu este posibil s-o faci cu succes decît pînă la o anumită limită, este lesne de înțeles că dincolo de această limită apare necesitatea de a aduce artileria grea. Recunoscînd că acum trebuiesc corectate neglijențele, aducînd artileria grea, nu putem socoti ca o greșală atacul victorios al cavaleriei.

Lacheii burgheziei ne-au reproșat adesea de a duce un atac «à la garda-roșie» contra capitalului. Reproșul este stupid, demn tocmai de lacheii sacului de bani. Căci atacul «à la garda-roșie» contra capitalului, *la timpul său*, era absolut comandat de către evenimente : în primul rînd, capitalul se apăra militaricește, în persoana lui Kerenski și Krasnoff, Savinkoff și Gotz (Gegetekori rezistă încă și astăzi), Dutoff și Bogaiewsky. Rezistența militară nu poate fi altfel zdrobită decît prin mijloace militare și gărzile-roșii își îndeplineau opera istorică cea mai nobilă și cea mai mare, aceea a eliberării muncitorilor și exploataților din jugul exploataților.

În al doilea rînd, noi n-am fi putut pune atunci pe primul plan metoda de guvernămînt în loc de metode de represiune și aceasta pentru că arta de a governa nu este înăscută la om, ci se dobîndește prin experiență. Acuma o avem. În al treilea rînd, noi nu puteam avea atunci la dispoziție specialiștii din diferitele ramuri ale științei și tehnicei, căci ei sau luptau în rîndurile lui Bogaiewsky, sau aveau încă posibilitatea de a exercita o rezistență pasivă, sistematică și încăpățînată, prin *sabotaj*. Acum am sfărămat sabotajul. Atacul «à la garda-roșie» contra capitalului a fost fericit, victorios, căci am zdrobit rezistența militară a capitalului ca și rezistența prin sabotaj a capitalului.

Înseamnă oare aceasta că atacul «à la garda-roșie» contra capitalului ar fi *totdeauna convenabil*, convenabil în orî și ce împrejurări, că nu avem alte mijloace de luptă contra capitalului? Ar fi o copilărie să gîndim în

felul acesta. Noi am învins prin cavalerie ușoară, dar avem deasemenea și artileria grea. Am învins prin metode de represiune, vom ști deasemenea să învingem prin metode de guvernămînt. Trebuie să știi să schimbi metodele de luptă contra dușmanului atunci cînd împrejurările să schimbă. Nici un minut nu vom renunța la represiunea «garda-roșie» a domnilor Savinkoff și Gegetchkori, ca și a tuturor celorlalți contra-revoluționari agrarieni și burghezi. Dar nu vom fi proști într-atîta de a pune pe primul plan mijloacele «garda-roșie» într-un timp sau în epoca cînd necesitatea atacurilor «à la garda-roșie» este în general terminată (și victorios terminată) și cînd la ușa noastră va bate epoca întrebuintărei de puterea Statului proletarian a specialiștilor burghezi pentru o nouă lucrare a solului în așa fel ca nici o burghezie să nu mai poată crește pe el.

Ne găsim într-o epocă particulară, sau mai bine zis o fază de dezvoltare — și pentru a învinge capitalul pînă la capăt, trebuie să știm să adăptăm formele luptei noastre condițiunilor particulare ale unei atari faze.

Fără direcțiunea specialiștilor diferitelor ramuri de cunoștință și ale tehnicei, trecerea la socialism este imposibilă, căci socialismul cere o mișcare înainte conștientă și în masă și o productivitate a muncii mai mare în raport cu capitalismul și pe bazele cuceririi capitalismului. Socialismul trebuie să realizeze acest mers înainte după metoda sa, prin mijloacele sale, mai concret spus: prin mijlocul *Sovietelor*. Și specialiștii, inevitabil, se găsesc în masa burgheziei, fapt determinat de întreaga punere în scenă a vieții sociale care i-a făcut specialiști. Dacă proletariatul nostru, după ce a cucerit puterea, ar fi rezolvat fără întîrziere problema compturilor prealabile, a controlului și a organizărei pe o scară care s-ar fi întins asupra întregului popor (lucru irelizabil din cauza războiului și a întîrzierii progresului în Rusia), atunci, după ce ar fi zdrobit sabotajul prin compturile generale și prin control, ne am fi supus în întregime deasemenea pe specialiștii burghezi.

Din pricina «întîrzierii» considerabile a Compturilor și a controlului, cu toate că am reușit să înfrîngem sab-

stajul, noi nu am pus încă chestiunea în așa chip de a avea la dispoziție pe specialiștii burghezi; masa sabotorilor «se duce la serviciu» dar cele mai bune organizațiuni și specialiștii cei mai importanți nu pot fi întrebuințați de către Stat decât ca pe vremea vechiului timp al burgheziei (adecă pentru un salariu mare), sau că astăzi, după metoda proletariană (adecă prin crearea mijloacelor de a țegula compturilor generale ale producției pentru întreg poporul și controlul de jos, care supune și atrage inevitabil prin ele înșile pe specialiști).

A trebuit să recurgem acum la vechiul mijloc burghez și a consimți să plătim un salariu foarte ridicat pentru «serviciile» cele mai importante ale specialiștilor burghezi. Toți acei cari cunosc foudul lucrurilor văd aceasta, dar nu toți să gindesc la însemnătatea unei astfel de măsuri din partea unui Stat proletarian. Este limpede că o atare măsură este un compromis, o violare a principiilor Comunei din Paris și a întregii puteri proletariane, care impune scoborirea salariilor la nivelul salariului unui lucrător mijlociu, precum și lupta prin acțiune și nu prin vorbă, contra carierismului.

È prea puțin. Este limpede că o astfel de măsură înseamnă nu numai o oprire — într'o regiune anumită și într'o măsură anumită, a ofensivei contra capitalului (căci capitalul nu este o sumă de bani, dar o relațiune socială dată), — dar chiar un pas îndărăt a puterii Socialiste de Stat a Sovietelor, care de la început a proclamat și dus o politică de reducerea salariilor mari la salariul unui lucrător mijlociu.

Este sigur că lacheii burgheziei de o calitate particular de mică, ca menșevicii, social-revoluționarii din dreapta vor începe să riojească auzindu-ne că mărturisim acest pas făcut îndărăt. Dar noi n'avem ce să ținem seama de rinjituri. Noi avem de studiat particularitățile drumului foarte dificil și nou către socialism, fără a ascunde greșelile și slăbiciunile noastre, dar căuțind la timp să isprăvim neisprăvitul. A ascunde în fața maselor că atrăgînd pe specialiștii burghezi prin mijlocul salariilor foarte mari este o abatere de la principiile comunei, ar însemna să ne coborim la nivelul politicianilor burghezi și a in-

șela masele. Explicînd pe față, eum și pentru ce am făcut un pas îndărăt, și discutînd apoi public mijloacele care există pentru a îndrepta omisiunile, — aceasta înseamnă a educa masele și a educa exprimental, împreună cu dinsele, edificarea socialismului. Este îndoelnică că ar fi existat în istorie o singură campanie militară victorioasă, în care învingătorul să nu fi avut ocaziunea de a comite greșeli de detaliu, de a suferi de înfrîngerii parțiale, de a da în mod trecător înapoi în vre-un lucru și în vre-o parte oarecare. «Campania» pe care noi am întreprins-o contra capitalismului este de un milion de ori mai dificilă decît campania militară cea mai dificilă și a ne demoraliza pentru o retragere particulară și parțială ar fi stupid și rușinos.

Să atașăm chestiunea din latura ei practică. Să admitem că Republica Rusă a Sovietelor are nevoie de o mie de savanți și specialiști de primul ordin pentru diferitele domenii ale științei, tehnicei, experiențelor practice, pentru direcția muncii poporului în scopul unei ridicări economice atît de repede pe cît este posibilă în țară. Să admitem că acestor «aștri de prima mărime» trebuie plătit — majoritatea dintre ei este cu atît mai coruptă de moravurile burgheziei cu cît țipă mai mult contra corupției muncitorilor — douăzeci și cinci milioane ruble pe an. Să admitem că această sumă (25.000.000 ruble), trebuie să fie dublată (presupunînd că se plătesc prime pentru executarea deosebit de fericită și repede a celor mai importante dintre problemele organizării și tehnice) și chiar mărită de patru ori pe atîta (presupun apelul la cîteva sute de specialiști străini, mai pretențioși). Se pune întrebarea: această cheltuială de cincizeci sau o sută de milioane ruble pe an pentru reorganizarea muncii poporului după ultimul cuvînt al științei și al tehnicei, poate fi ea considerată ca prea mare sau imposibilă de plătit pentru Republica Sovietelor? Desigur că nu. Majoritatea zdrobitoare a muncitorilor și a țăranilor conștienți va aproba o astfel de cheltuială, știind din viața practică că starea noastră înapoiată ne silește a pierde miliarde și că înă n'am atins un grad de organizare, de stabilirea calculelor și a controlului, așa fel ca el să

provoace participarea generală și voluntară a «aștrilor» inteligenței burheze la opera noastră.

Se înțelege de la sine că chestiunea are încă o altă față. Influența dizolvată a marilor retribuțiuni este deosemena incontestabilă pentru puterea Sovietelor (cu atât mai mult cu cât prin repeziciunea cu care s-a îndeplinit revoluția, această putere u-a putut să nu încorporeze un carecare număr de aventurieri și tâlhari, cari, împreună cu acei nedevotați și necinstiți dintre comisari, nu se vor da înlături de a intra printre «aștrii» . . . . valorilor fiscului) și în detrimentul masei muncitorilor. Dar tot ceiace este minte gânditoare și cinstită printre muncitorii și țărani săraci, ne va aproba, va recunoaste că nu suntem în măsură de a ne cotorosi dintr-odată de moștenirea rea a capitalismului, că pentru a elibera Republica Rusă a Sovietelor de «tributul» de 50 la 100 milioane ruble «tribut pricinuit de propria noastră întârziere în opera organizării calculelor pentru *poporul întreg* și a controlului *de jos*), trebuie să ne organizăm, să întărim disciplina la noi înșine, curățind mediul nostru de «tot ceiace păstrează moștenirea capitalismului» adevă de acei cari nu fac un ban, de leneși, de hoții fiscului (acum tot solul în întregime, toate fabricile, toate drumurile de fier formează «fiscul» Republicei Sovietelor). Dacă muncitorii conștiinți din avant-gardă și țărani săraci vor reuși, prin mijlocul instituțiilor sovietiste, într'un an, a se organiza, a se disciplina, a se pune să creeze o puternică disciplină a muncii, atunci ne vom descotorosi într'un an de acest «tribut», care poate fi micșorat chiar mai înainte, în proporție exactă cu succesele disciplinei muncitoare — țărănească a muncii și a organizării noastre. Cu cât mai curind vom învăța, noi muncitorii și țărani, cea mai bună disciplină a muncii și cea mai înaltă tehnică a muncii, întrebuițind pentru acest studiu pe specialiștii burhezi, cu atât noi ne vom descotorosi de orice tribut acordat acestor specialiști.

Lucrarea noastră pentru organizarea, sub direcțiunea proletariatului, a compturilor pentru întreg poporul și a controlului asupra producțiunii și repartiției produselor, este cu mult în urma lucrării pentru exproprierea directă

a expropriațiilor. Această poziție este fundamentală pentru înțelegerea particularităților momentului prezent și a problemelor care decurg pentru puterea Sovietelor.

Centrul de gravitate în lupta contra burgheziei se deplasează și se strămută asupra organizării compturilor generale și a noului control. Numai plecând de aici este posibil de a determina în mod just problemele prezente de politică economică și financiară în domeniul naționalizării băncilor, monopolizării comerțului exterior, a controlului Statului asupra circulației monedare, a introducerii unui impozit asupra proprietății și veniturii — satisfăcând din punctul de vedere proletarian introducerea serviciului civil al muncii.

Suntem foarte în urmă cu reformele socialiste în aceste regiuni (și acestea sunt regiuni foarte esențiale) și în urmă tocmai pentru că compturile generale ale producției și controlul sunt neîndestulător organizate. Evident, că această problemă este din cele mai grele și în fața dezastrului creat de război, ea nu admite decât o soluțiune înceată; dar nu trebuie uitat că tocmai pe acest teren burghezia — și mai ales numeroasa mică burghezie și burghezia țărăneasă — ne dă lupta cea mai serioasă, făcând rezistență față de controlul care se introduce, creându-ne greutăți în ce privește de pildă monopolul grâului, căutând pozițiuni pentru speculă și comerțul speculator. Ceiace am decretat pînă acum este departe de a fi intrat suficient în acțiune, și problema principală a momentului stă tocmai în concentrarea tuturor eforturilor pentru realizarea veritabilă și practică a fundamentelor acestor transformări care pînă acum au devenit legi dar nu încă realități.

Pentru a urmări naționalizarea băncilor și a ne îndrepta hotărît către transformarea băncilor în centre ai ținerii compturilor comunității sub regimul socialist, trebuie înainte de toate și mai ales a atinge succese reale în înmulțirea numărului secțiunilor băncii Poporului, atrăgînd depozitele de bani, ușurînd pentru public operațiunile de depozit și de plata banilor, făcînd să dispară «cozile» (la intrarea magazinelor), descoperind și pedepsind pe funcționarii abuzivi și pe pungăși, etc. Înainte de

toate, a aduce cu adevărat la viață ceiace este mai complicat, a organiza cît mai bine posibil ceiace există— și prepara apoi ceiace este mai complicat.

A consolida și a pune în ordine acele din monopofurile de Stat (pe grîu, pe piele, etc.) care există — și făcînd aceasta a prepara monopolizarea comerțului exterior de către Stat; fără această monopolizare nu ne vom putea scăpa de capitalul străin cu mijlocul plăței unui «tribut». Și toată posibilitatea întroducerii socialismului atîrnă de faptul dacă vom ști, în cursul unei oarecare perioade tranzitorie, să apărăm independența noastră economică internă, prin plata unui oarecare tribut capitalului străin.

Pentru impunerea impozitelor în general și a impozitului pe proprietate și pe venit în particular, suntem tot așa de mult în întîrziere. Impunerea burgheziei la contribuțiuni — măsură neîgăduit admisă în principiu și care merită aprobarea proletarilor — arată că suntem încă, sub acest raport, mult mai aproape de procedeele cuceririi (Rusiei) asupra bogaților în profitul săracilor, decît de procedeele de guvernămint. Dar pentru a deveni mai puternici și pentru a ne ține în picioare, trebuie să trecem la cele din urmă procedee, trebuie să înlocuim contribuția asupra burgheziei printr'un impozit pe proprietate și venit, prelevat neconținut și regulat, care va da *mai mult* Statului proletarian și care cere din partea noastră o mare adaptare a compturilor generale ale producției și a controlului.

Întîrzierea noastră pentru introducerea serviciului civil al muncii arată încă odată că la ordinea de zi se găsește tocmai munca de preparațiune și organizare care trebuie, pe deoparte să consolideze definitiv ceiace a fost cucerit și indispensabil, pe de altă parte pentru a prepara operațiunea care va «încercui» capitalul și l va obliga «să se predea». Trebuie să începem imediat introducerea serviciului civil al muncii, dar trebuie să-l introducem cu multă gradualitate și prudență, verificând fiecare pas printr'o experiență practică și bine înțeles, ca prim pas, realizînd introducerea serviciului civil *pentru cei bogați*. Introducerea livretului de muncă și de consuma-

ține și budgetul pentru fiecare burghez, și în numărul acestora pentru fiecare burghez de la țară, va fi un pas serios făcut înainte, către «învăluirea» inamicului și crearea compturilor generale și a controlului producției și a repartizării produselor pentru întreg poporul.

Insemnătatea luptei pentru compturile generale ale producției și controlul asupra poporului întreg.

Statul care timp de secole a fost organul de apăsare și de jaf al poporului, ne-a lăsat drept moștenire o ură și o neîncredere foarte mare din partea mășelor către tot ceiace atinge statul. A trece peste aceasta este o problemă foarte grea, pe care numai puterea Sovietelor este destul de tare pentru a o rezolva, dar care îi cere și ei un timp foarte lung și o perseverență enormă. Această «moștenire» se manifestă mai ales, într'un mod foarte ascuțit, în chestiunea compturilor și a controlului — chestiuni radicale pentru o revoluție socială — a doua zi după răsturnarea burgheziei. E o necesitate pentru ca să treacă oarecare timp înainte de clipa cînd masele, care sau simțit libere pentru prima dată după răsturnarea agrarienilor și a burgheziei, să înțeleagă — nu din cărți, dar din propria lor experiență *sovietistă* — și să simtă că, înafară de compturi și de un control al Statului cuprinzînd totul, pentru producțiunea și repartizarea produselor, puterea muncitorilor, libertatea muncitorilor, *nu poate* să se menție și că reîntoarcerea la jugul capitalismului este *inevitabilă*.

Toate obiceiurile și tradițiile burgheziei și mai ales ale micii burghezii, sunt deasemenea contra controlului *Statului*, pentrucă el atinge «sfînta» proprietate, «sfînta» întreprindere particulară. Astăzi vedem cît de adevărată este atitudinea marxistă care spune că anarhismul și anarho-sindicalismul sunt curente *burghxe*, cît de neîn-păcată este contradicția lor cu socialismul, cu dictatura proletariană și cu comunismul. Lupta pentru a încrusta în mase ideia Controlului Statului *sovietist* și a comptu-

rilor generale, pentru întărirea acestei idei, pentru rup-tura cu trecutul blestemat care a învățat a primi cîștiga-rea pîinii și îmbrăcăminteii ca o afacere «privată», iar vinzarea și cumpărarea ca o transacție «care mă privește numai pe mine», — această luptă este tocmai marea luptă a cărei simplificare este universală și istorică, lupta conștiinței socialiste contra elementarii sălbătăcii a burghe-ziei anarhice. Controlul muncitoresc este introdus la noi prin lege, dar deabea începe să pătrundă în viață și chiar în conștiința maselor largi. Prin faptul că lip-a comptu-rilor și controlului producției și repartiției produselor, este pierderea semințelor socialismului, este un furt al fiscului (căci orice bogăție aparține fiscului) — și fiscul este tocmai puterea Sovietelor, a majorității muncitorilor — prin faptul că neglijența compturilor și a controlului, în-seamnă un ajutor direct adus Korniloffilor germani și ruși, cari nu pot zdruncina puterea muncitorilor decît cu condițiunea ca noi să nu putem trece problema comptu-rilor și controlului și cari cu ajutorul întregii burghezii, a mediilor țărănești, cu ajutorul cadetilor, mênșevicilor și a social-revoluționarilor din dreapta stau la «pindă» așteptînd momentul — de toate acestea noi nu vorbim destul în propaganda noastră, la acestea nu se gîndesc indetul, nu vorbesc destul conducătorii muncitorilor și țărănilor. Atîta timp cît controlul muncitoresc nu va de-veni un fapt, atîta timp cît muncitorii din avant-gardă nu vor fi organizat și nu vor doce lupta victorioasă și uemiloasă contra acelor cari comit infrațiuni față de acest control sau acei cari sunt nepăsători față de acest control — atîta timp cît aceasta nu va fi făcută, de la primul pas (a controlului muncitoresc), este imposibil de a face o secundă către socialism, adică de a trece la re-gularizarea muncitorească a producției.

Statul Socialist nu poate să apară decît ca o rețea de comune producătoare - consumătoare, făcînd în mod cinstit socotelile producției și consumațiunii lor, eco-nomisînd munca, rădicînd fără încetare productivitatea acesteia, atingînd astfel puțința de a micșora ziua de muncă pînă la șapte ore din douzeci și patru și chiar mai puțin. Este imposibil de a face altfel decît de a

organiza în modul cel mai strict, cuprinzând întreg poporul, îmbrățișind totul, comptul și controlul grâului și a producțiunii grâului (apoi după aceasta a tuturor celorlalte produse de necesitate). Capitalismul ne-a lăsat în moștenire organizațiuni puternice, în stare de a ușura trecerea compturile în masă și la controlul produselor repartizate; societățile cooperative. În Rusia ele sunt mai puțin dezvoltate decât în țările înaintate, dar totuși ele înglobează mai mult de douăsprezece milioane de membri. Decretul publicat zilele din urmă asupra societăților cooperative este un eveniment extrem de semnificativ, care dovedește perfect situațiunea cu totul specială a problemelor Republicii socialiste a Sovietelor în momentul de față.

Decretul este un compromis cu cooperativele burgheze și cooperativele muncitorești cari păstrează un punct de vedere burghez. Acest compromis consistă în primul loc în aceea că nu numai reprezentanții instituțiilor de mai sus au participat la discuția decretului, dar că de fapt au primit dreptul votului deliberativ, căci părțile decretului care au întâmpinat o opozițiune hotărâtă din partea acestor instituțiuni, au fost suprimate. În al doilea rând, pentru fondul afacerii, compromisul constă în aceea că puterea Sovietelor a renunțat la principiul gratuității intrării în cooperativă (singurul principiu consecvent proletarian), precum și la unificarea întregii populațiuni dintr-o anumită localitate, într-o singură cooperativă. Ca abatere de la acest principiu unic socialist, care corespunde problemei distrugerii claselor, li s-a dat dreptul de a rămâne «cooperative muncitorești de clasă» (care nu se chiamă de fapt «de clasă» decât pentrucă ele se supun intereselor de clasă ale burgheziei). În sfârșit, propunerea Puterii Sovietelor de a exclude complect burghezia din direcția cooperativei a fost deasemenea foarte mult slăbită, și interzicerea de a intra în direcțiuni se întinde numai asupra proprietarilor de întreprinderi comerciale și industriale cu caracter privat și capitalist.

Dacă proletariatul, lucrînd prin Puterea Sovietelor, va reuși să organizeze comptul și controlul pe o scară care să cuprindă Statul întreg, sau numai să pue bazele

unui astfel de control, necesitatea unor astfel de compromise nu va mai exista. Prin secțiunile aprovizionării Sovietelor, prin organele de aprovizionare de pe lângă Soviete, noi vom reuși să unificăm populațiunea într-o singură cooperativă condusă de către proletari, fără concursul cooperativelor burgheze, fără concesiuni față de principiul pur burghez care împinge o cooperativă muncitorească de a rămâne muncitorească *la fel* cu o cooperativă burgheză, *in loc* de a supune complet această cooperativă burgheză, confundind ambele, și luând *asupra noastră* administrația, luând în mâinile *noastre* supraveghierea consumațiunii celor bogați.

Începând un astfel de compromis cu cooperativele burgheze, Puterea Sovietelor a hotărât, într'un mod concret problemele sale tactice și metodele de acțiune particulare fazei de dezvoltare. date, adică: dirijând elementele burgheze, utilizându-le; făcându-le unele concesiuni parțiale, noi creăm condițiunile necesare pentru o mișcare înaintea, care va fi cu mult mai înceată decât o presupuneam la început, dar în acelaș timp mai solidă, cu garanțiile cele mai sigure pentru baza și linia de comunicație, cu o mai bună fortificare a pozițiunilor cucerite. Sovietele pot (*și trebuiesc*) măsura astăzi succesul lor în opera de introducerea Socialismului, între altele cu măsurile foarte clare, simple și practice: de ce număr exact de comunități dispune (comune, târgușoare, cartiere, etc.) și cu cât dezvoltarea cooperativelor va apropia momentul când el va cuprinde întreaga populație?

Ridicarea productivității muncii

În orice revoluție socialistă, atunci când problema cuceririi puterii de către proletariat este rezolvată și pe măsură ce se rezolvă în punctele sale principale și fundamentale problema care constă în a expropria pe expropriatori și a comprima rezistența lor, apare pe primul plan în mod inevitabil problema radicală a creării unei stări sociale superioare capitalismului, prin ridicarea productivității muncii și în legătură cu aceasta (și în acest scop), o organizare superioară a muncii. Puterea noastră,

a Sovietelor se găsește tocmai într-o situațiune că, grație victoriilor sale asupra exploatatorilor, a lui Kerensky și Korniloff, ea a dobândit posibilitatea de a îmbrățișa direct această problemă și de a i se consacra în întregime. Și aici apare imediat evident faptul că dacă puterea centrală a Statului poate fi cucerită în câteva luni, dacă rezistența militară și rezistența datorită sabotajului exploatatorilor, chiar în diferitele colțuri ale țării, pot fi reprimare în câteva săptămâni, în schimb o soluție durabilă a problemei ridicării productivității muncii cere, în orice caz (și mai ales după războiul cel mai grozav și mai ruinos) mai mulți ani. Caracterul încet al muncii este presupus aici din cauza condițiunilor absolut obiective.

Ridicarea productivității muncii cere, înainte de toate, garanția bazelor materiale ale mării industrii; dezvoltarea producțiunii combustibilului, a ferului, a construcțiunii mașinelor, a industriei chimice. Republica Rusă a Sovietelor se găsește în condițiuni așa de avantajoase — chiar după pacea de la Brest-Litowsk — că ea dispune de rezerve colosale de minerai (în Urali), de combustibil în Siberia Occidentală (cărbuni) în Caucaz și la sud est (naftă), în centru (turbă), bogății colosale în păduri, forțe hidraulice, materiale brute pentru industria chimică (Karabughaz), etc. Exploatarea acestor bogății naturale prin procedeele tehnicii contemporane, va pune baza unui progres al forțelor productive, necunoscut până astăzi.

O altă condițiune a ridicării productivității muncii este, în primul rând, mărirea instrucțiunii și a culturai maselor populare. Această mărire se face astăzi cu o repeziciune enormă, lucru pe care nu-l văd oamenii obișiți de rutina burgheză, incapabili de a înțelege ce elan către lumină și inițiativă se desfășură astăzi în «păturile de jos» ale populației, grație organizațiunii sovietiste. În al doilea rând, o altă condițiune pentru ridicarea economică este deasemenea urcarea gradului de disciplină a muncitorilor, a priceperii, a vitezei, a intensității muncii, a organizației sale cele mai bune.

În această privință afacerile merg în deosebi de rău și

sunt chiar disperante, dacă ar fi să credem pe oamenii cari s'au lăsat a fi speriați de către burghezie sau o servesc cu plăta. Acești oameni nu înțeleg că nu sunt și nu pot fi niciodată revoluțiuni în timpul cărora partizanii vechi stări de lucruri să nu urle că vine dezastrul, anarhia, etc. etc. Este natural că în masele cari își scutură o apăsare de o ferocitate ne mai cunoscută, să se producă o fierbere și o frământare adîncă și întinsă, ca elaborarea bazelor noi ale disciplinei muncii să fie un proces foarte încet, ca pînă la victoria complectă asupra agrarianului și burgheziei, o astfel de elaborare să nu fi început măcar.

Dar, să nu ne lășăm influențați de disperarea, adesea contrafăcută, pe care o răspîndesc burghezii și intelectualii burghezi (cari au pierdut orice speranță de a menține vechile privilegii) însă, sub nici un chip, nu trebuie să ascundem răul evident. Din contra, noi îl vom arăta și vom întări procedeele sovietiste ale luptei contra lui, căci victoria Socialismului este imposibilă fără victoria disciplinării conștiente a proletariatului față de anarhia elementară a micii burghezii, acest gaj adevărat al posibilei reîntronări a Kerenskismului și Kornilovismului.

Avant-garda cea mai conștientă a proletariatului rus și-a pus ca scop întărirea disciplinei muncii. De pildă, Comitetul central al Uniunii metalurgiștilor și Sovietul central al Uniunilor profesionale. au început să elaboreze măsuri și proiecte de decrete corespunzătoare. Această lucrare trebuie susținută și să folosim toate puterile noastre pentru ca ea să progreseze. Trebuie pus la ordinea de zi, aplicat practic și experimentat, salariul după lucru, aplicarea multora din părțile științifice și de progres ale sistemului Taylor, proporționalismul câștigului cu totalurile generale ale fabricațiunii, a produsului sau a rezultatelor exploatarei transportului pe calea ferată, pe apă, etc. etc.

Rusul este un prost muncitor în comparație cu cetățenii națiunilor avansate. Și nici nu putea fi altfel sub regimul țarist și al existenței resturilor de servitute. A învăța să muncească, iată problema pe care Puterea Sovietelor trebuie să o pună în toată mărția ei în fața popo-

ului. Ultimul cuvânt al capitalismului sub acest raport-sistemul Taylor,—ca oricare alt progres capitalist—unește în el, ferocitatea rafinată a exploatărei burgheze, cu o serie din cele mai bogate cuceriri științifice în sensul analizei mișcărilor mecanice în timpul lucrului, a suprimării mișcărilor inutile și stingace, a elaborării celor mai bune procedee de muncă, a introducerii celor mai bune sisteme de compturi și de control, etc. Republica Sovietelor trebuie să-și însușească, cu orice preț, tot ceia ce prezintă valoare din punct de vedere al cuceririlor științei și tehnicei în acest domeniu. Realizarea Socialismului va fi determinată tocmai de succesele noastre în a uni Puterea Sovietelor și a organizării sovietiste a administrației, cu ultimul progres al capitalismului. Trebuie introdus în Rusia studiul și învățătura sistemului Taylor, experimentarea și adaptarea sa sistematică. În același timp, mergând către ridicarea productivității muncii, trebuie calculate particularitățile epocii transitorie de la capitalism la socialism, epocă în care se cere să fie puse pe deoparte, bazele sistemului socialist de emulațiune (rîvnă de a se întrece) și de a cere pe de altă parte aplicarea constrîngerei, astfel ca formula de strîngere la un loc: «dictatura proletariatului» să nu fie dezonorată în practică printr'o stare gelatinoasă a puterii proletariene.

Organizarea rîvnei de întrecere

În numărul non-sensurilor pe cari burghezia le răs-pîndește intenționat pe seama socialismului, trebuie de pus aceasta că socialiștii ar nega însemnătatea emulațiunii. În realitate însă, socialismul desființînd clasele și ca urmare robirea maselor, deschide, pentru prima oară drumul emulațiunii pe o scară în adevăr vastă. Și tocmai organizarea sovietelor este accia care, trecînd de la democratismul de formă al republicii burgheze la adevărata participare a masele muncitoare la *administrare*, pune pentru prima dată chestiunea rîvnei de întrecere. În domeniul politic este mult mai ușor de a o pune ca în domeniul economie, dar pentru succesul socialismului, tocmai cel din urmă este important.

Să luăm un mijloc pentru organizarea emulațiunii ca publicitatea. Republica burgheză n-o asigură decît de formă, supunînd de fapt presa capitalului, amuzînd «plebea» cu picante bagatele politice, ascunzînd, ceea ce se petrece în ateliere, tranzacțiunile comerciale, furniturile, etc. sub învelișul «secretului comercial», protejînd «sfînta proprietate». Puterea Sovietelor a desființat secretul comercial și a pășit pe altă cale; dar pentru utilizarea publicității în scopurile emulațiunii economice, nu am făcut pînă acum mai nimic. Trebuie să ne punem sistematic pe lucru astfel ca odată cu represiunea nemiloasă a presei burgheze înșelătoare de la un capăt la altul și calomniatoare cu îndrăzneală, să fie dusă munca pentru crearea unei presei care nu amuză și nu induce în eroare masele cu anecdotă și bagatele politice, dar care supune judecăței lor totemii chestiunile economice de zi cu zi și care să le ajute a le studia serios. Fiecare fabrică, fiecare sat, prezintă o comună producătoare consumătoare, avînd dreptul și datoria de a aplica după cum crede, legislațiunile generale ale Sovietelor («după cum crede») nu în sensul de a le călca, dar în sensul variațiunii formelor de aplicațiunea lor la existență), de a tranșa după cum îi convine problema conturilor generale ale producției și repartiției produselor. Sub capitalism, aceasta era «afacerea privată» a unui capitalist separat, a unui proprietar de pămînt, a unui speculator local. Sub puterea Sovietelor, aceasta nu-i o afacere privată, dar cea mai importantă din afacerile Statului.

Și noi încă n-am început imensa și dificila, dar deosemena fertila muncă de organizarea emulației comune, a introducerii răspunderii și publicității în procesul producțiunii grîului, îmbrăcămintei, etc., a transformării dărilor de seamă biurocratice, ucigătoare de seci, în exemple vii, — respingătoare ca și atrăgătoare. Cu modul de producțiune capitalist, însemnătatea unui exemplu separat, să spunem de pildă a unei asociațiuni de producțiune, era în ultimul grad, inevitabil, limitată, și singura iluziune mic-burgheză putea să viseze la «corectarea» capitalismului prin influența modelelor de instituțiuni virtuase. După trecerea puterii politice în mîinele proletariatului,

după exproprierea expropriatorilor, afacerea să schimbă din rădăcină și conform acelora ce au fost spuse de atâtea ori de socialiștii cei mai de vază, forța pildei capătă pentru întâia oară posibilitatea de a exercita influența sa asupra maselor. Comunele model trebuie să servească și vor servi de educatoare, de profesori de sprijin pentru comunele înapoiate. Presa trebuie să servească de instrument la clădirea socialismului, făcînd să fie cunoscute, în toate detaliile, succesele comunelor model, studiînd cauzele succesului lor, procedeele economii lor locale, înscriînd pe de altă parte «pe tabela neagră» acele dintre comune care conservă cu încăpăținare «tradițiunile capitalismului», adică ale anarhiei, lenei, dezordinei și speculei. Statistica a fost în societatea capitalistă un obiect de cunoștință exclusiv a «personajilor oficiale», sau a specialiștilor stricți, noi trebuie s-o ducem în sînul maselor, să o popularizăm, pentru ca muncitorii să învețe treptat a vedea și a înțelege ei înșiși cum și cît trebuie să lucreze, cum și cît trebuie să se odihnească, pentru ca comparația bilanșurilor afacerilor gospodăriei diferitelor comune să devie obiectul interesului și studiului general, pentruca, comunele care se disting să fie recompensate imediat (prin reducerea orelor de lucru pentru o oarecare perioadă, prin mărirea salariilor, prin procurarea unei cantități mai mare de bunuri sau de valori culturale sau estetice, etc.).

Cînd o clasă nouă se pune înainte în calitate de călăuză și conducătoare a societății, pe scena istorică, aceasta nu se petrece niciodată fără o perioadă de «vicesitudeni» din cele mai violente, de zguduiri, de lupte și de furtuni, deoparte,—și de altă parte, fără o perioadă de experiențe, de îndoeli, de variațiuni privitoare la alegerea nouilor procedee, care să corespundă noiei situațiuni obiective. Nobilimea feudală pierînd se răzbuina împotriva burgheziei triumfătoare nu numai atacînd-o prin conspirațiuni, prin încercări de revoltă și de intronarea vechiului regim, dar deasemenea prin torente de bătaie de joc asupra nepriceperii, neîndeminării, greșelilor «parveniților», a «obraznicilor» cari aveau îndrăzneala de a lua în mîinile lor «cîrma sacră» a Statului, fără prepararea seculară pe

care o aveau pentru acest lucru, prinții, baronii, gentilomii nobilimei,—punct cu punct precum se răzbnă astăzi împotriva clasei muncitoare în Rusia, pentru «în-drăzneța» tentativă de a pune mâna pe putere, Karnilow-ii și Kerenski-i, Gotz-ii și Martov-ii, întreaga această clică a eroilor plâzmuitori de afaceri burgheze sau ai scepticismului burghez.

Se înțelege că este nevoie nu de săptămâni, dar de luni îndelungate și de ani pentru ca această nouă clasă socială și mai ales o clasă pină acum apăsată, zdrobită de către nevoi și întuneric, să se poată familiariza cu noua ei situație, să și puie înainte organizatorii săi. Este evident că partidul care îndrumază proletariatul revoluționar n-a putut să și însușească experiența și rutina pe care o aveau marile întreprinderi de organizațiuni calculate pentru milioane și zeci de milioane de cetățeni, că transformarea vechilor rutine aproape numai prin propagandă este un lucru foarte încet. Dar în toate acestea nu-i nimic imposibil și din momentul ce noi vom avea limpedea concepțiune a necesității schimbărei, vom avea ferma hotărâre de a îndeplini aceasta, și vom persevera în urmărirea scopului important și dificil, — noi le vom realiza. Talente de organizatori există pretutindeni în «popor», adică printre muncitorii și țărani cari nu exploatează munca aproapelui; capitalul reprimă aceste talente, le zdrobea, le expulza cu miile; noi nu știm încă să le găsim, să le încurajăm, să le punem în picioare, să le punem în valoare. Dar vom învăța acest lucru dacă ne vom pune—cu tot entuziasmul revoluționar, fără care nu există revoluție—să-l studiem.

Nici o mișcare populară, profundă și puternică, în istorie nu s-a petrecut fără tributul ei de noroi, fără aventurieri și hoți, fără lăudăroși și fanfaroni, alipindu-se de născocitori neexperimentați, fără o zăpăceală ridicolă, fără dezordine, fără agitație lipsită de ori și ce sens, fără încercări din partea diferiților «șefi» de a și lua însărcinarea pentru douăzeci de afaceri deodată și de a nu duce nici una la bun sfârșit. Trebuie lăsați să urle căței societăței burgheze, începînd de la Belorussoff pină la

Martov și să latre ori de câte ori sare o așchie de lemn de prisoa în timpul tăerei mării și vechii păduri. Pentru ce sunt ei căței, dacă nu pentru a-lătra la picioarele elefantului-proletariat? N au decit să latre! Noi ne vom urma drumul nostru, căuțind pe cit mai prudent posibil și cu răbdare de a lucera și de a recunoaște pe adevărații organizatori, oameni cu inteligența sobră și înțelegerea practică, oamenii cari întrunesc devotamentul pentru socialism și știința de a aranja fără zgomot (și cu toată zăpăceala și zgomotul) munca colectivă serioasă și în acelaș timp, a marelor cantități de oameni, în cadrele organizației sovietiste. Numai oameni de aceștia ne trebuie. După zece examene, făcînduri să treacă de la problemele cele mai simple la cele mai dificile, să le încredințezi posturile responsabile de directori și muncii poporului, de directori ai administrațiilor. Aceasta n-am învățat-o încă, dar o vom învăța.

„Organizarea bine regulată“ și dictatura

Rezoluția ultimului Congres al Sovietelor (acela de la Moscova) pune înaintea, ca prima problemă a momentului crearea unei «organizațiuni bine regulate» și întărirea disciplinei. Toată lumea «votează» și «semnează» acuma cu bună voință astfel de rezoluții, dar de obicei nu se gîndesc cit de mult reclamă, aplicarea lor la realitate, constringerea și constringerea tocmai sub forma dictaturei. Și totuși ar fi cea mai mare stupiditate și utopia cea mai absurdă a presupune că fără constringere și fără dictatură trecerea de la capitalism la socialism ar fi posibilă. Teoria lui Marx s-a ridicat de foarte mult timp și cu cea mai mare hotărîre contra acestei absurdități miciburgheze, democratică și anarhică. Și Rusia din 1917-1918 confirmă teoria lui Marx în această privință, într-un mod foarte evident, tangibil și sugestiv așa că numai oamenii strîmți la minte sau ferm hătărîți de a se îndepărta de adevăr, încă pot fi în greșală. Sau dictatura lui Korniloff (dacă îl luăm ca tipul rus al lui Cavaignac burghez) sau dictatura proletariatului—*nici nu poate fi vorba* de o altă eșire pentru țara care a suferit o

dezvoltare extraordinar de repede, cu întorsături extraordinar de brusce, într-o organizație păcătoasă, creată de către cel mai îngrozitor dintre războaie. Ori și ce alte soluții intermediare sunt sau o înșelăciune a poporului de către burghezie, care nu poate să spuie adevărul, nu poate spune că are nevoie de Korniloff, sau lipsă de inteligență din partea democraților mici-burhezi, a lui Cernoff, Tzereteli și Martov cu flecăreala lor asupra unității democrației, frontul comun democratic și alte prostii de acelaș fel. Acela care nu a putut învăța, din mersul Revoluției ruse din 1917-1918, că soluțiunile mijlocii sunt imposibile, acela este un om sfârșit.

Pe de altă parte, nu-i greu să se convingă cineva că în timpul oricărei treceri de la capitalism la socialism, dictatura este indispensabilă, pentru două motive principale sau în două direcțiuni principale. În primul rînd, este imposibil de a învinge și de a extirpa capitalismul fără o repreiune nemiloasă a rezistenței exploataților, care nu pot fi deodată lipsiți de averea lor, de avantajile lor în organizare și în cunoștințe și cari, prin urmare, în cursul unei perioade destul de lungi, vor încerca inevitabil de a scutura dominarea nesuferită a săracilor. În al doilea rînd, orice mare revoluție și mai ales o revoluție socialistă, chiar dacă n-ar fi în război înafară, n ar putea fi închipuită fără un război înăuntru, adevă un război civil care, înseamnă o dezorganizare și mai mare încă decît a războiului din afară,—mii și milioane de cazuri de nehotărîre și de trecere dintr-o parte într-alta,—o situație a celei mai mari nedumeriri, dezechilibrul, haosul. Și bine înțeles, toate elementele de descompunere ale vechei societăți, inevitabil foarte numeroase, legate mîi ales de mica burghezie (căci pe ea orice război și criză o ruinează și distruge cea dintîi), nu se poate să nu «se arate» în timpul unei crize așa de profunde. Și a «se arăta» aceste elemente de dizolvare nu pot s o fivă altfel decît prin înmulțirea crimelor, a manifestațiunilor de apași, a speculațiunilor, a infamiilor de tot soiul. Pentru a ține în friu pe toți aceștia, este nevoie de timp și *tr.buie o mină de fier.*

N-a fost o singură mare revoluție în istorie, în care

poporul să nu fi simțit instinctiv aceasta și să nu fi manifestat o hotărîre care a salvat situațiunea, impunînd pe hoți chiar pe locul delictului. Nenorocirea vechilor revoluțiuni consta în aceia că entuziasmul revoluționar al maselor, care susținea starea lor de încordare și le dădea forțele de a face o represiune nemiloasă a elementelor de descompunere, nu dura multă vreme. Motivul social, adică de clasă, a acestui entuziasm revoluționar fragil, era slăbiciunea proletariatului, care *singur este în măsură* (dacă este suficient de numeros, conștient, disciplinat) de a atrage la dînsul majoritatea muncitorilor și a exploataților (majoritatea celor săraci, pentru a vorbi într'un mod mai simplu și mai popular) și de a reține puterea într'un timp suficient de lung pentru complecta represiune a tuturor exploataților, precum și a tuturor elementelor de descompunere.

Această experiență istorică a tuturor revoluțiilor, această lecție economică și politică universal istorică, a fost confirmată de Marx — dîndu-i o formulă scurtă, ascuțită, precisă, clară: dictatura proletariatului. Și faptul că revoluția rusă a abordat cum trebuie rezolvarea acestei probleme universale istorice, l-a *demonstrat* mersul triumfal al organizațiunii Sovietelor printre toate popoarele și națiunile din Rusia. Oăci Puterea Sovietelor nu-i alt ceva decît forma de organizare a dictaturei proletariatului, a dictaturei clasei din avant-gardă care se ridică spre noua democrație, spre participarea independentă la guvernarea Statului a zecilor de milioane de muncitori și exploatați cari, prin propria lor experiență, învață a vedea în avant-garda disciplinată și conștientă a proletariatului, șeful lor cel mai sigur.

Dar dictatura proletariatului, este un cuvînt mare. Și cuvintele mari nu pot fi aruncate în vînt. Dictatura este o putere de fier, revoluționar îndrăzneată și repede, nemiloasă în represiunea exploataților ca și a apasilor. Puterea noastră este foarte moale, asemănătoare adesea gelatinei mai mult decît ferului. Nu trebuie să uităm un minut că elementul burghez și mic-burghez, luptă îndoit contra Puterii Sovietelor; pe deoparte, lucrînd de dîns-fără, prin procedeiele lui Savineoff, Gotz, Gegetchkori,

Korniloff, prin comploturi și ridicări în masă, prin no-
roioasele lor răspunsuri «idiologice», prin torențele de
minciuni și de calomnii în presa cadeților, social-revolu-
ționarilor din dreapta și a menșevicilor, — pe de altă
parte, acești oameni lucrează înăuntru, întrebuintînd orice
element de descompunere, orice slăbiciune pentru nea-
scutare, pentru întărirea indisciplinei, a disoluției, a
haosului. Cu cît ne apropiem mai mult de complecta re-
presiune militară a burgheziei, cu atît mai periculos
devine pentru noi elementul anarhiei mic-burgheze. Lupta
cu acest element nu poate fi dusă numai prin agitație și
propagandă, numai prin alegerea organizatorilor, lupta
trebuie să fie dusă de asemenea prin constrîngere.

Pe măsură ce problema fundamentală a puterii devine
nu reprimarea militară, ci administrativă, — manifesta-
rea tipică a reprimării și a constrîngerei va deveni nu
împușcarea pe loc ci judecata. Și sub acest raport ma-
sele revoluționare, după 25 Octombrie, (7 Noiembrie 1917),
au intrat pe calea cea bună și au demonstrat vitalitatea
revoluțiunii, începînd să organizeze tribunalele lor de mun-
citori și țărani, chiar înainte de orice decret asupra des-
ființării aparatului judiciar burghezo-democratic. Dar
tribunalele noastre revoluționare și militare sunt slabe,
neînchipuit de slabe. Îți dai seama că felul de a vedea
al poporului, moștenit din jugul proprietarilor și a bur-
geziei, asupra justiției ca despre un lucru oficial și străin,
n'a dispărut cu totul. Nu există o conștiință îndestulătoare
despre faptul că justiția este organul de atracțiune foc-
mai a săracilor în întregime, la administrarea Statului
(căci activitatea judiciară este una din funcțiunile admi-
nistrațiunii Statului), că justiția este *organul* puterii pro-
letariatului și a țăranilor săraci, că justiția este un *instru-
ment de educație și de disciplină*. Nu există o conștiință
îndestulătoare despre acest fapt simplu și evident că, dacă
nenorocirile principale ale Rusiei sunt foametea și lipsa
de lucru, aceste nenorociri nu pot fi înfrînte prin nîi
un elan, ci numai printr'o organizare și o disciplină a
poporului întreg, îmbrățișînd totul, cuprinzînd totul, cu
scopul de a mări producțiunea pîinei pentru oameni și
pîinei pentru industrie (combustibilul), pentru a o aduce

la timp și a o repartiza drept, — și din acest punct de vedere, acela care este *vinovat* de torturile foametei și ale lipsei de lucru, este *tot* individul care înfringe disciplina muncii în ori și ce întreprindere, în ori și ce afacere, — au acela care se face vinovat de aceasta, trebuie căutat, trimis în fața tribunalului și pedepsit fără milă. Elementul mic-burghez cu care noi o să ducem acuma lupta cea mai aprigă, se arată tocmai că are conștiința slabă în ce privește cunoașterea raportului economic și politic care există între foamete și lipsa de lucru pe deoparte, și neglijența generală și a fiecăruia în opera de organizare și de disciplină, pe de altă parte și aceasta prin faptul că-și menține acest *mod de a vedea a micului proprietar*: «eu să scot cit mai mult și după mine potopul...».

Privitor la căile ferate, care întrupează poate mult mai limpede relațiunile economice ale organismului creat de marele capitalism, această luptă a elementului brut și disolvant a micii burghezii, cu caracterul de organizare a proletariatului, iese în deosebi în relief. Elementul «administrator» furnizează sabotorii și delapidatorii în mare număr; elementul proletarian în cea mai mare parte luptă pentru disciplină; dar în sinul unuia și celuilalt element sunt fără înșoală mulți nesiguri, «slabi de fire», mulți oameni incapabili de a rezista «tentațiunei» speculei, delapidării, profitului personal, cumpărat cu prețul aproape a întregului aparat; a muncii regulate de care atîrnă victoria asupra foametei și a lipsei de lucru.

Lupta, care se desfășoară pe acest teren, în jurul ultimului decret asupra administrației drumurilor de fier, este caracteristică; este decretul privitor la darea deplinei lor puteri dictatoriale (sau a deplinei lor puteri nelimitate) la diferiți directori. Reprezentanții conștiinței (dar în cea mai mare parte, probabil, inconștienți) ai disolvării micii-burgheze vedeau în această încredințare a deplinei lor puteri «nelimitate» diferitelor persoane (adecă directorilor) o părăsire a principiilor de administrație colegială, a democratismului și a altor principii ale Puterii Sovietelor. Printre sociali-revoluționarii din dreapta, se propagă contra decretului asupra dictaturei o agitație «apașistă», adecă făcînd apel la instinctele rele și

la tendința micului-proprietar de a-și «țâia o bucată». S'a pus de fapt o chestiune de o enormă importanță: în primul loc o chestiune de principii: numirea unor persoane investite cu deplină putere nelimitată de dictatori este în general compatibilă cu principiile fundamentale ale puterii Sovietelor; și în al doilea loc, care este, raportul acestui caz — a acestui precedent dacă voiți — cu problemele particulare ale puterii în momentul concret dat? Asupra uneia cit și asupra celeilalte chestiuni, trebuie să ne oprim cu atenție.

Că în adevăr dictatura persoanelor izolate a fost adesea, în istoria mișcărilor revoluționare, expresiunea, transportatorul, canalul dictaturei claselor revoluționare, asta ne-o arată experiența de necombătut a istoriei. Este neîndoelnic că dictatura persoanelor izolate a fost compatibilă cu democratismul burghez. Dar asupra acestui punct, insultatorii burghezi ai puterii Sovietelor, precum și acompaniatorii lor micii-burghezi, dau dovadă totdeauna de o mare îndemânare; pe deoparte ei declară că puterea Sovietelor este ceva absolut ridicol, anarhic și sălbatic, evitând cu îngrijire paralelele noastre istorice și dovezile teoretice că Sovietele sunt cea mai înaltă formă a democratismului și chiar mai mult: începutul formei *socialiste* a democratismului; pe de altă parte, ei ne fac pretenția unui democratism mai înalt decât democratismul burghez, spunând: cu democrația voastră sovietistă-bolșevistă (adecă nu burgheză ci *socialistă*), dictatura personală este absolut incompatibilă.

Aceste raționări nu fac două parale. Dacă nu suntem anarhiști, trebuie să acceptăm necesitatea Statului, adecă a constrîngerii pentru faza de tranziție de la capitalism la socialism. Forma constrîngerii este determinată de către gradul de dezvoltare al clasei revoluționare, apoi de împrejurările particulare ca de pildă urmările unui război îndelung și reacționar, și în fine de formele pe care le ia rezistența burgheziei sau a miciei burghezii. De aceea nu există absolut nici o contradicție de principiu între democratismul sovietist (adecă socialist) și aplicațiunea puterii dictatoriale a persoanelor izolate. Deosebirea care există între dictatura proletariatului și cea a bur-

gheziei este că cea dintâi îndreaptă loviturile sale contra unei minorități de exploatați în interesul unei majorități de exploatați și deasemenea prin aceea că ea este exercitată — chiar prin mijlocul persoanelor *separate* — nu numai de către masele muncitorilor și exploataților, dar de organizațiuni construite tocmai în așa fel pentru a deștepta masele, a le ridica spre activitatea istorică creatoare (organizațiile sovietiste fac parte din acest fel de organizațiuni).

În ce privește a doua chestiune, însemnătatea puterii dictatoriale unipersonale din punct de vedere a problemelor specifice momentului dat, trebuie să spunem că orice mare industrie tehnică — adică tocmai izvorul și fundamentul material productiv al socialismului — cere cea mai absolută și cea mai severă unitate de voință, care să conducă munca în același timp a sutelor, miilor și zecilor de mii de oameni. Din punct de vedere tehnic ea și din punct de vedere economic și istoric, această necesitate este evidentă pentru toți acei cari s-au gândit asupra Socialismului; ea a fost totdeauna recunoscută ca o condițiune a socialismului. Dar cum poate fi asigurată unitatea cea mai severă a voinței? Prin supunerea voinței miilor, voinței unuia singur.

Această supunere poate, în prezența unei conștiințe și unei discipline ideale a participanților la munca generală, să reamintească mai mult direcțiunea dulce a unui șef de orchestră. Ea poate lua formele aspre ale dictaturei, dacă nu există disciplină și conștiință ideală. Dar, într-un chip sau altul, *supunerea absolută* unei voințe unice pentru succesul procesului muncii organizate după tipul marelui industriei este absolut necesară. Pentru drumurile de fier ea este de două ori și de trei ori necesară. Și această trecere de la o problemă politică la alta care nu i se seamănă de loc *în aparență*, formează originalitatea momentului prezent. Revoluția a suprimat piedecile cele mai vechi, cele mai solide, cele mai grele, cărora masele se supuneau. Aceasta a fost erii, și iată că astăzi aceeași revoluție și tocmai în interesul socialismului, cere *supunerea absolută* a maselor *voinței unice* a acelor cari conduc procesul muncii. Este la mintea oricui că o ast-

fel de trecere este imposibilă dintr-odată. Ea nu este realizabilă decât cu prețul sacrificiilor celor mai mari, a zguduitorilor, a reîntoarcerii la trecut, a unei încordări enorme a energiei avant-gardei proletariene care duce poporul către o nouă stare de lucruri. La aceasta însă nu se gîndesc acei cari cad în isteria acelora stăpîniți de diavol, acei de la «Novoia Jizn», de la «Vpered», de la «Delo Naroda» și de la «Nașe Viek».

Luați psihologia reprezentantului mijlociu, comun, al masei muncitoare și exploatate, apropiați această psihologie de condițiunile obiective, materiale ale vieții sale sociale. Pînă la revoluția din Octombrie, el nu văzuse încă în fapt ca clasele avute, exploatatoare să fi creat ceva în favoarea lui, care să fi impus din partea lor un sacrificiu cu adevărat serios. El nu văzuse încă să-i fi dat dat pămîntul de atîtea ori promis și libertatea, să-i fi dat pacea, să fi părăsit pentru el interesele «calității de mare putere» și tratatele secrete de mare putere, să fi abandonat pentru el capitalul și beneficiile. El n-a văzut acestea decît după 25 Octombrie 1917, cînd le-a luat el însuși prin forță și cînd a trebuit să apere prin forță ceiace luase contra lui Kerenski, Gotz, Gengehkorî, Dutoff, și Korniloff. Este explicabil că, durînd oarecare timp, toată atențiunea sa, toate gîndirile sale, toate forțele sufletului său să fie destinate numai a respira, a se îndrepta, a se întinde, a lua bunurile cele mai apropiate de viață pe care le poate lua și pe cari nu i le dădeau exploatatorii pe cari el i-a răsturnat. Este pe înțeles că oarecare timp să fie necesar pentru ca un reprezentant ordinar al masei nu numai să vadă prin el însuși, nu numai să se convingă, dar deasemenea să simtă că este imposibil de a «lua», de a apuca, de a zmulge așa de simplu, fără ca aceasta să nu ducă la mărirea dezastrului, la pierzanie, la reîntoarcerea lui Korniloff. Criza corespunzătoare în condițiunile vieții (și prin urmare deasemenei și în psihologie) a marelui mase muncitoare, de abia începe. Și întreaga noastră problemă, problema partidului comunistilor (bolșevicii) care formează port-cuvîntul conștient al tendinței exploatărilor către eliberare,—este de a lua cunoștință de această criză, de

a înțelege nevoia ei, de a se pune în capul masei abătute care caută cu greutate o scăpare, de a o duce pe drumul bun al disciplinei muncii, pe drumul coordonării problemelor instrucțiunii prin meetinguri asupra condițiilor de muncă, cu problemele ascultării absolute și supunerii maselor voinței directorului sovietist, directorul în timpul muncii.

Burghezii, menșevicii, cei de la «Novoia-Jiznist» își bat joc și cele mai adesea ori calomniază cu răutate «instrucțiunea prin meetinguri», ne văzind în aceasta decît haosul, dezordinea, exploziunile unui egoism mic-proprietar. Dar, fără instrucțiunea prin meetinguri, masa apăsătorilor n-ar fi trecut niciodată de la disciplina la care o silesc exploatareii, la disciplina conștientă și voluntară. Instrucțiunea prin meetinguri, aceasta este adevăratul democratism al muncitorilor, ridicarea lor, deșteptarea lor la o viață nouă, primii lor pași pe arena pe care ei înșiși au curățit-o de reptile (exploatare, imperaliști, agrarieni, ca italiști) și că ei vor să învețe a și aranja ei înșiși viața după modelul lor, pentru dișii pe bazele puterii lor «sovietiste» și nu a unei puteri străine, boerească, burgheză. A fost nevoie tocmai de victoria din Octombrie a muncitorilor contra exploatareilor, de o întreagă fază istorică de examen primitiv de către muncitori, pentru ca să devie cu putință trecerea hotărîtă la forme mai înalte de disciplină a muncii, a asimilării conștiente a ideii despre necesitatea dictaturei proletariului, la supunerea absolută deciziunilor personale ale reprezentantului puterii Sovietelor în timpul muncii.

Această trecere a început acum.

Noi am rezolvat cu succes prima problemă a revoluției; am văzut cum masele muncitoare au dezvoltat în ele condițiunea primordială a succesului: unirea efortărilor contra exploatareilor, pentru răsturnarea lor. Etape ca acelea din Octombrie 1905, Februarie și Octombrie 1917 au o însemnătate universală și istorică.

Noi am rezolvat cu succes a doua problemă a revoluției: deșteptarea și ridicarea tocmai a «straturilor de jos» sociale, pe care exploatareii le-au împins în jos și care numai după 25 Octombrie 1917, au ciștigat întreaga

libertate pentru a răsturna pe exploatare și pentru a începe să se orienteze și să se organizeze. Instruirea masei muncitorilor prin meetinguri, tocmai a celei mai apăsate și mai zdrobite, cea mai puțin preparată, trecerea ei de partea bolșevicilor, introducerea de către ea peste tot locul a propriei sale organizații sovietiste, aceasta este a doua mare etapă a revoluțiunii.

A treia etapă începe acum. Trebuie consolidat ceia ce noi am cucerit, ceia ce noi înșine am decretat, legiferat, discutat, indicat, toate acestea trebuiesc consolidate în formele fixe ale *disciplinei muncii de fiecare zi*. Această este problema cea mai grea dar și cea mai mănoasă, și numai soluționarea ei ne va aduce regimul socialist. Trebuie să învățăm a uni împreună democratismul maetiu-gurilor furtunoase, care se revarsă în inundațiuni primăvăratică, eșind din toate unghiurile maselor muncitoare, cu disciplina *de fier* în timpul muncii, cu o *supunere și ascultare absolută* a voinței unui individ, directorul socialist în timpul muncii.

Aceasta noi nu am învățat-o încă, dar o vom învăța.

Reînțoarcerea exploatărei burgheze ne amenința erii în persoană lui Korniloff, a lui Gotz, Dutoff, Gegetchkori și Bogaiëvski. Pe aceștia i-am învins. Această reînțoarcere, ne amenință astăzi sub forma elementară a disolvării și a anarhismului mic-burghez, a gândirii micului-proprietar: «numai eu să nu mă pierd, restul nu mă privește», — sub forma ofensivelor și invaziunilor zilnice, în detaliu, dar numeroase ale acestui element, contra disciplinei proletariene. Acest element de anarhie mic-burgheză, trebuie să-l învingem și-l vom învinge.

Dezvoltarea organizației Sovietelor

Caracterul socialist al democratismului sovietist — adică proletarian, în aprecierea concretă, dată — stă în aceia: 1) că alegătorii, sunt masele muncitoare și exploatare, burghezia fiind exclusă; 2) că toate formalitățile birocratice și restricțiunile în alegeri cad, masele fixind ele înșile datele alegerilor, cu deplina libertate de a revoca pe cei aleși — cu cea mai bună și puternică organizație a avant-

gardei muncitorilor s-a creat astfel, avant-garda proletariatului marelui industrii, care îi permite de a conduce masele cele mai largi a exploataților, de a le strage în viața politică independentă, de a le educa politicește prin propria lor experiență; că în acest mod pentru prima dată se caută ca *fiecare individ* al națiunii să învețe a guverna și să înceapă a guverna.

Acestea sînt principalele semne distinctive ale democrației care a primit aplicarea sa în Rusia, a democrației care prezintă *tipul* cel mai înalt al democrației, ruptura cu corupțiunea sa burgheză, trecerea la democrația socialistă și la condițiuni cari să permită ca Statul să înceapă să dispară.

Se înțelege de la sine că elementul de dezorganizare mic-burghez (care se manifestă *inevitabil* în toate revoluțiunile proletariene, într-o măsură mai mică sau mai mare și care se manifestă puternic mai ales în revoluția noastră, din cauza caracterului mic-burghez al țării, din cauza stărei sale înapoiate și urmărilor războiului reacționar) nu poate să nu-și lase urmele asupra Sovietelor.

Suntem nevoiți să muncim fără încetare pentru dezvoltarea organizației Sovietelor și a puterii Sovietelor. Există o tendință mic-burgheză de a transforma pe membrii Sovietelor în «parlamentari» sau, pe de altă parte, în birocrați. Impotriva acestei tendințe trebuie luptat, întrebunțînd pe *toți* membrii Sovietelor pentru o participare activă la administrație. În multe părți ale țării, secțiunile Sovietelor se transformă în organe care se confundă din ce în ce mai mult cu comisariatele. Scopul nostru este de a atrage *personal pe toți săracii* spre a lua parte la administrație; tot ceea ce se va întreprinde pentru realizarea acestui scop—cu cit vor fi mai multe varietăți, cu atît va fi mai bine—, trebuie să fie înregistrat cu îngrijire, studiat, sistematizat, verificat printr-o experiență mai largă, legiferat. Scopul nostru este ca *fiecare* muncitor să îndeplinească *gratuit* obligațiunile către stat, după ce el și-a terminat «sarcina» sa de a face opt ore de muncă productivă: trecerea la această stare este îndeosebi de grea, dar numai în această trecere stă garanția consolidării definitive a Socialismului.

Noutatea și greutatea schimbării provoacă bineînțeles o sumă de demersuri făcute prin băjbăeli, spre a zice așa, o sumă de greșeli, de rătăcirii, fără care n ar putea să existe nici o bruscă mișcare înainte. Într-o poziție originalitate a poziției pe care o trăim, din punctul de vedere al multora dintre acei cari doresc să se considere drept socialiști, stă în aceia că oamenii erau obișnuiți a opune într-un mod abstract capitalul socialismului, și că între acestea două ei puneau, cu multă adâncime de spirit cuvântul: «un salt» (unii își amintesc de fragmentele citite din Engels, care adăuga încă cu mai multă adâncime de spirit «un salt din regatul necesității în regatul libertății»). Faptul însă la care majoritatea acelor cari se numesc «socialiști» nu știu să se gândească, a acelor cari au «citit în cărți». Socialismul, dar cari niciodată nu l-au pătruns serios pîn-la capăt, este că ceiace profesorii socialismului au numit «un salt», nu este decît o criză sub unghiul vizual al cotiturilor istoriei universale și că salturi de asemenea natură cuprind perioade de zece ani și mai bine. Este natural ca faimoasa «clasă instruită» să furoizeze în astfel de timpuri cantități nesfârșite de bocitoare ale defunctului; una plînge Adunarea Constituantă, alta disciplina burgheză, a treia ordinea capitalistă, a patra pe proprietarul pămîntului cultivat, a cincilea pe marele pîteri imperialiste etc. etc.

Adevăratul interes al unei epoci de mari «salturi», stă în aceia că abundența resturilor lucrurilor vechi, cari se îngrămădesc uneori mult mai repede decît cantitatea germenilor (pe care nu i poți vedea totdeauna imediat) lucrurilor noi, cere ca să știi să desfaci ceiace este mai esențial în linia sau în lăntuirea dezvoltării. Există momente istorice în cari ceiace este mai important pentru succesul revoluției, e de a îngrămădi cît mai multe resturi posibile, adică de a face să cadă cît mai multe instituțiuni vechi; sunt momente în cari au căzut destule și cînd la ordinea de zi se pune lucrarea «prozaică» («plicticoasă» pentru revoluționarul mic burghez), de a curăți terenul de resturi; sînt momente cînd mai important este de a îngriji cu atenție germenii lucrurilor noi,

cari cresc pe deasupra resturilor pe un teren insuficient curățit încă de moloz.

Nu-i destul să fii un revoluționar și un partizan al socialismului, sau un comunist în general. Trebuie să reușești a găsi în orice clipă inelul particular al lanțului, de care trebuie să te acațări cu toate puterile pentru a reține lanțul în întregime și de a prepara cu soliditate trecerea la inelul următor, în ordinea inelelor, forma lor, fixarea lor, diferențierea lor unele de altele în lanțul istoric al evenimentelor, care nu este de loc așa de simplu ca într'un lanț ordinar, făurit de către un fierar.

Lupta cu corupția biurocratică a organizațiunii Sovietelor este asigurată prin soliditatea Sovietelor cu «poporul» în sensul muncitorilor și exploataților, prin flexibilitatea și elasticitatea acestei legături. Sărații nu consideră niciodată parlamentele burgheze, chiar a celei mai democratice republice capitaliste din lume, drept instituțiile «lor». Pe cînd Sovietele sunt ceva din «sine» și nu străine pentru masa muncitorilor și țăranilor. «Social democrații» contemporani, culbarea Scheidemann sau, ceia-ce este aproape același lucru, Martov, au tot așa de mare silă de Soviete, sunt tot așa atrași de parlamentul burghez convenabil sau de Adunarea Constituantă, precum Turgheneff, cu 60 de ani în urmă, era atras de o constituțiune monarhică și aristocratică moderată, pe cînd democratismul țăranesc al lui Dobruliuboff a Chernișevsky îi displacea,

Toemai contactul strîns între Soviete și «poporul» de muncitori crează formele unui alt control de jos în sus, forme care astăzi trebuiesc să fie cu deosebire și hotărîre dezvoltate. De pildă Consiliile instrucțiunii publice, precum și conferințele periodice ale alegătorilor Sovietelor și delegaților lor, pentru a discuta și face controlul activității puterilor sovietiste într-o anumită regiune, merită cea mai mare simpatie și cel mai mare sprijin. Nimic nu este mai stupid decît transformarea Sovietelor în ceva fix și absorbit în propria sa contemplare. Acum trebuie să insistăm tot cu mai multă hotărîre pentru o putere nemiloasă și tare, pentru dictatura persoanelor izlate în procese determinate de muncă, în momente de-

terminate cu funcțiunile *pur executive*, și formele și mijloacele de control din jos trebuie să fie mai variate, spre a paraliza orice umbră de posibilitate de corupție a Puterii Sovietelor, și de a zmulge fără oprire și fără odihnă iarba rea a biurocratismului.

Concluziune

Situațiune foarte penibilă, dificilă și periculoasă sub raportul internațional: necesitate de a manevra și de a da înapoi; perioadă de așteptare a noului exploziuni ale revoluțiunii care se coace teribil de încet în Occident. În interiorul țării, o perioadă de înceată edificare și de nemiloasă concentrare, de lupta lentă și încă ăținată între severa disciplină proletariană și elementul brut care amenință cu disolvarea și cu anarhia mic-burgeză. Acestea sunt pe scurt trăsăturile distinctive ale fazei particulare a revoluției socialiste pe care noi o trăim. Acesta este ielul lanțului istoric al evenimentelor de care noi suntem siliți să ne agățăm din toate puterile, pentru a ne arăta la înălțimea problemei, pînă la trecerea la inelul următor, care ne atrage spre el printr-o claritate particulară, prin claritatea victoriilor revoluțiunii proletaria-tului internațional.

Trebue să încercăm de a împreuna, concepțiunea curentă de «revoluționar» cu vorbele de raliare cari decurg din particularitățile fazei pe care noi o trăim; trebuie să manevrăm, să dăm înapoi, să așteptăm, să construim cu încetul, să concentrăm fără milă, să introducem o disciplină severă, să distrugem disoluțiunea... Este oare surprinzător că unii «revoluționari» cînd aud vorbindu-se de toate acestea sunt cuprinși de o nobilă indignare și că încep a ne «distrage», pentru că am uitat tradițiile revoluției din Octombrie, pentru convențiunile noastre făcute cu specialiștii burghezi, pentru compromisurile făcute cu burghezia, pentru caracterul nostru mic-burghez, pentru reformismul nostru, etc. etc.

Nenorocirea tuturor acestor revoluționari de calitate

inferioară stă în faptul că chiar acei dintre ei cari sunt conduși de cele mai bune inspirațiuni din lume și se disting pentru devotamentul lor absolut cauzei socialiste, sunt lipsiți de înțelegerea acestei situațiuni speciale și «deosebit de neplăcută», prin care trebuia neapărat să treacă o țară înapoiată, sfîșiată de un război reacționar și nenorocit, care a început revoluția socialistă cu multă vreme înaintea țărilor celor mai înaintate; — lor le lipsește siguranța de sine în minutele dificile ale unei treceri grele. Este natural că o opoziție «oficială» de această specie să se facă partidului nostru de către partidul «social-revoluționarilor din stînga». Excepțiuni personale în afară de tipul grupului și clasei, există și vor exista totdeauna, dar tipurile sociale vor rămîne. Intr'o țară în care o populațiune compusă din mici-proprietari predomină și acoperă populațiunea pur proletară, diferența între revoluționarul proletar și revoluționarul mic-burghez se va arăta inevitabil — și din timp în timp într'un mod ascuțit. Revoluționarul mic burghez oscilează și se elatină la fiecare întorsătură a evenimentelor, trece dela un aprins revoluționar în martie 1917, de la un cîntec de laude pentru «coalitiune» în mai, la ura contra bolșevicilor (sau la tînguiri asupra «aventurismului» lor) în Iulie, la o îndepărtare fricoasă de ei la sfîrșitul lui octombrie, la susținerea lor în decembrie, — în sfîrșit, — în martie și în aprilie 1918, astfel de tipuri strîmbau cele mai adesea ori din nas spunînd: «Nu fac parte dintre acei cari cîntă imnuri muncii organice, practicei și gradualității».

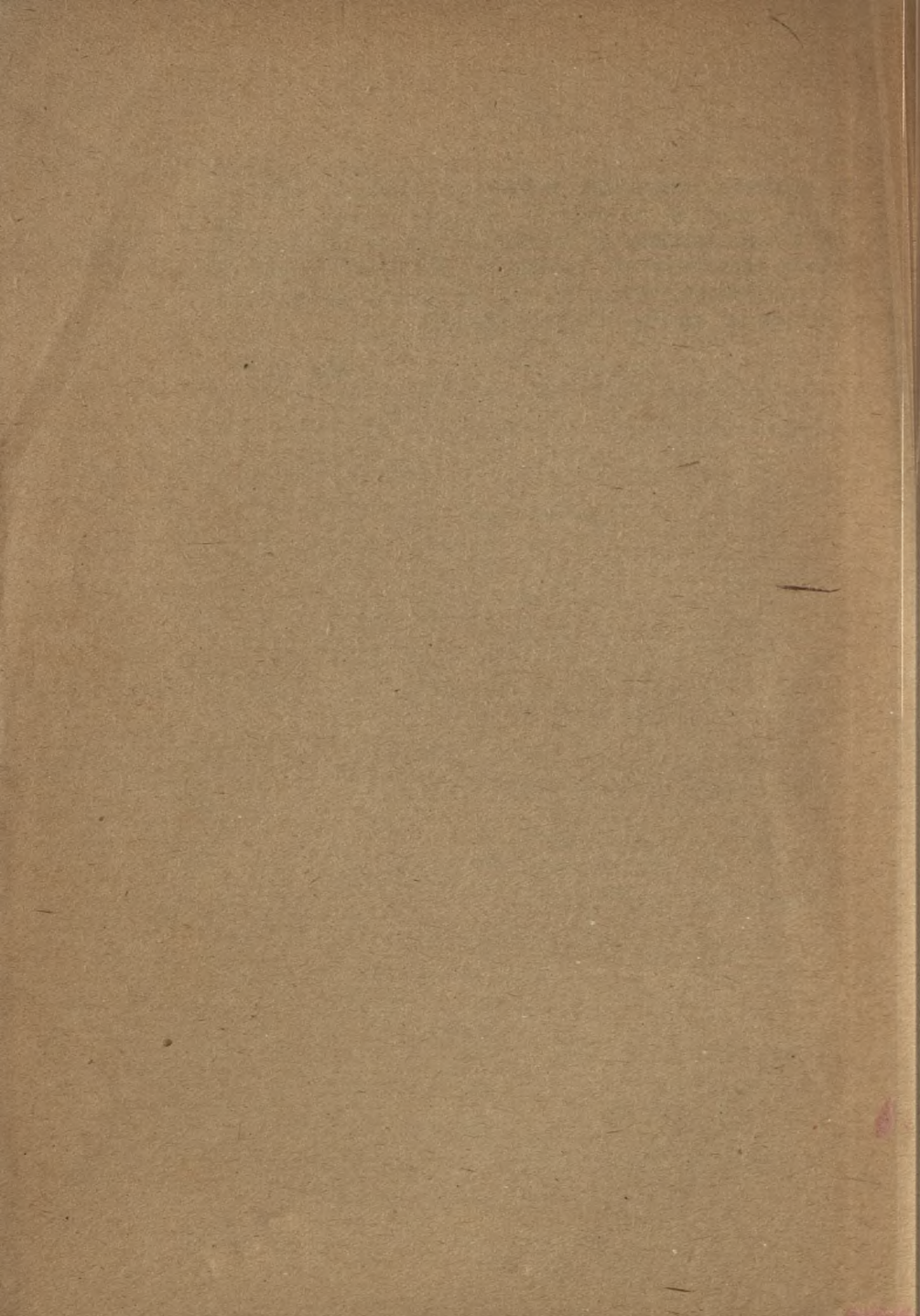
Isvorul social a atari tipuri este micul-proprietar, care a turbat pe urma grozăviilor războiului, a ruinei venite într-o clipă, a suferințelor nemaiauzite ale foamei și dezastrelui, care se agită ca un isteric, în căutarea unei eșiri și salvări, ezitînd între încrederea în proletariat și sprijinul său pe deoparte și între accesele de disperare de altă parte. Trebuie ca fiecare să înțeleagă în mod clar și să pătrundă bine ideia, că pe o astfel de bază socială este imposibil de a clădi vreun socialism. Numai

o clasă care merge fără îndoială pe calea sa, care nu pierde curajul și nu cade în disperare la trecerile cele mai dificile, penibile și periculoase, poate să conducă masele muncitoare și exploatare. Nu avem nevoie de avinturi isterice. Avem nevoie de marșul cedeat al batalioanelor de fier ale proletariatului.

Mai 1918

5
8

BIBLIOTECA SOCIALISTA

Mașina de trecreat (povestire)	0.25
Să fie lumină, de <i>M. Vincesky</i>	0.50
Teoria lui Karl Marx asupra valorii și plus-valorii de <i>Dr. Tatiana Grigorovici</i>	0.50
Lupta de clasă, de <i>Dr. Tatiana Grigorovici</i>	0.50
Sindicatul Muncitorești de <i>Dr. C. Racorski</i>	0.75
Cîntecul Șoimului (poeme și nuvele) de <i>Maxim Gorki</i>	0.75
Religia, Familia, Proprietatea, de <i>Raicu Ionescu-Rion</i>	0.75
Pușcărișul, Desrobirea muncii, Cîntece socialiste	0.75
Friedrich Engels (biografie) de <i>K. Kautsky</i>	1.50
Karl Marx (schită biografică) de <i>Dr. Ottoi (Călin)</i> .	1.—
Doctor Ottoi (Călin), de <i>Barbu Lăzăreanu</i>	1.25
Conceptia Materialistă a Istoriei, de <i>C. Dobrogeanu-Gherea</i>	1.25
Problemele Vremei de <i>Leon Geller</i>	1.25
Scumpetea (cîteva constatări) de <i>D. Pop</i>	1.25
Ce vor socialiștii, de <i>C. Dobrogeanu-Gherea</i>	1.50
Marxism și Darwinism, de <i>Anton Pannekoek</i>	1.50
Calendarul Muncii pe 1920	1.50
Calea spre Socialism, de <i>Otto Bauer</i>	1.50
Anarhizm și Socialism, de <i>C. Dobrogeanu-Gherea</i>	1.75
Manifestul comunist, de <i>K. Marx și Fr. Engels</i>	2.—
«Capitalul» lui Karl Marx, de <i>Carlo Cafierro</i>	2.50
Materialismul Istoric, de <i>H. Gorter</i>	3.—

Comenzile se expediază în schimbul costului trimis înainte prin mandat poștal pe adresa: „Cercul de Editură Socialistă” Str. Sf. Ionică 5, București.

La comenzile de la 25 lei în sus se acordă 25% rabat.

C. 3866.—Tip. Agenției I. Brătulescu, București

ANTICĂSIA
LEI 8

TAF